

శ్రీః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

శ్రీమద్వాల్మీకీయరామాయణం

॥ సుందరకాండం ॥

షడ్వింశః సర్గః

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

*This was typeset using L^AT_EX, skt, Itrans, and the **Tikanna** font.

శ్రీః
శ్రీసీతారామాభ్యాం నమః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
॥ సుందరకాండం ॥
షడ్వింశః సర్గః

సీతాయాః కరుణో విలాపః స్వప్రాణపరిత్యాగనిశ్చయశ్చ

ప్రసక్తాశ్రుముఖీ త్వేవం బ్రువతీ జనకాత్మజా |
అధోగతముఖీ బాలా విలప్తుముపచక్రమే || 5.26.1 ||

ఉన్మత్తైవ ప్రమత్తైవ భ్రాంతచిత్తైవ శోచతీ |
ఉపావృత్తా కిశోరీవ వివేష్టంతీ మహీతలే || 5.26.2 ||

రాఘవస్య ప్రమత్తస్య రక్షసా కామరూపిణా |
రావణేన ప్రమథ్యాహమాసీతా క్రోశతీ బలాత్ || 5.26.3 ||

రాక్షసీవశమాపన్నా భర్ష్యమానా చ దారుణం |
చింతయంతీ సుదుఃఖార్తా నాహం జీవితముత్సహే || 5.26.4 ||

నహి మే జీవితేనార్థో నైవారైర్న చ భూషణైః |
వసంత్యా రాక్షసీమధ్యే వినారామం మహారథం || 5.26.5 ||

అశ్మసారమిదం నూనమథవాప్యజరామరం |
హృదయం మమ యేనేదం న దుఃఖేన విశీర్యతే || 5.26.6 ||

ధిజ్ఞామనార్యామసతీం యాహం తేన వినా కృతా |
ముహూర్తమపి జీవామి జీవితం పాపజీవికా || 5.26.7 ||

చరణేనాపి సవ్యేన న స్పృశేయం నిశాచరం |
రావణం కిం పునరహం కామయేయం విగర్హితం || 5.26.8 ||

ప్రత్యాఖ్యానం న జానాతి నాత్మానం నాత్మనః కులం |
యో నృశంసస్వభావేన మాం ప్రార్థయితుమిచ్ఛతి || 5.26.9 ||

భిన్నా భిన్నా ప్రభిన్నా వా దీప్తా వాగ్నో ప్రదీపితా |
రావణం నోపతిష్ఠేయం కిం ప్రలాపేన వశ్చిరం || 5.26.10 ||

ఖ్యాతః ప్రాజ్ఞః కృతజ్ఞశ్చ సానుక్రోశశ్చ రాఘవః |
సద్వృత్తో నిరనుక్రోశః శంకే మద్భాగ్యసంక్షయాత్ || 5.26.11 ||

రాక్షసానాం జనస్థానే సహస్రాణి చతుర్దశ |
ఏకేనైవ నిరస్తాని స మాం కిం నాభిపద్యతే || 5.26.12 ||

నిరుద్ధా రావణేనాహమల్పవీర్యేణ రక్షసా |
సమర్థః ఖలు మే భర్తా రావణం హంతుమాహవే || 5.26.13 ||

విరాధో దండకారణ్యే యేన రాక్షసపుంగవః |
రణే రామేణ నిహతః స మాం కిం నాభిపద్యతే || 5.26.14 ||

కామం మధ్యే సముద్రస్య లంకేయం దుష్ప్రధర్షణా |
న తు రాఘవబాణానాం గతిరోధీ భవిష్యతి || 5.26.15 ||

కిం తు తత్ కారణం యేన రామో దృఢపరాక్రమః |
రక్షసాపహృతాం భార్యామిష్టాం యో నాభిపద్యతే || 5.26.16 ||

ఇహస్థాం మాం న జానీతే శంకే లక్ష్మణపూర్వజః |
జానన్నపి స తేజస్వీ ధర్షణం మర్షయిష్యతి || 5.26.17 ||

హృతేతి యోఽధిగత్వా మాం రాఘవాయ నివేదయేత్ |
గృధ్రరాజోఽపి స రణే రావణేన నిపాతితః || 5.26.18 ||

కృతం కర్మ మహాత్ తేన మాం తథాభ్యవపద్యతా |
తిష్ఠతా రావణవధే వృద్ధేనాపి జటాయుషా || 5.26.19 ||

యది మామిహ జానీయాద్ వర్తమానాం హి రాఘవః |
అద్య బాణైరభిక్రుద్ధః కుర్యాల్లోకమరాక్షసం || 5.26.20 ||

నిర్దహేచ్ఛ పురీం లంకాం నిర్దహేచ్ఛ మహోదధిం |
రావణస్య చ నీచస్య కీర్తిం నామ చ నాశయేత్ || 5.26.21 ||

తతో నిహతనాథానాం రాక్షసీనాం గృహే గృహే |
యథాహమేవం రుదతీ తథా భూయో న సంశయః || 5.26.22 ||

అన్విష్య రక్షసాం లంకాం కుర్యాద్ రామః సలక్ష్మణః |
నహి తాభ్యాం రిపుర్దృష్టో ముహూర్తమపి జీవతి || 5.26.23 ||

చితాధూమాకులపథా గృధ్రమండలమండితా |
అచిరేణైవ కాలేన శ్మశానసదృశీ భవేత్ || 5.26.24 ||

అచిరేణైవ కాలేన ప్రాప్స్యామ్యేనం మనోరథం |
దుష్ప్రస్థానోఽయమాభాతి సర్వేషాం వో విపర్యయః || 5.26.25 ||

యాదృశాని తు దృశ్యంతే లంకాయామశుభాని తు |
అచిరేణైవ కాలేన భవిష్యతి హతవ్రభా || 5.26.26 ||

నూనం లంకా హతే పాపే రావణే రాక్షసాధిపే |
శోషమేష్యతి దుర్ధర్షా ప్రమదా విధవా యథా || 5.26.27 ||

పుణ్యోత్సవసమృద్ధా చ నష్టభర్త్రీ సరాక్షసా |
భవిష్యతి పురీ లంకా నష్టభర్త్రీ యథాంగనా || 5.26.28 ||

నూనం రాక్షసకన్యానాం రుదతీనాం గృహే గృహే |
శ్రోష్యామి నచిరాదేవ దుఃఖార్తానామిహ ధ్వనిం || 5.26.29 ||

సాంధకారా హతద్యోతా హతరాక్షసపుంగవా |
భవిష్యతి పురీ లంకా నిర్దగ్ధా రామసాయకైః || 5.26.30 ||

యది నామ స శూరో మాం రామో రక్తాంతలోచనః |
జానీయాద్ వర్తమానాం యాం రాక్షసస్య నివేశనే || 5.26.31 ||

అనేన తు నృశంసేన రావణేనాధమేన మే |
సమయో యస్తు నిర్దిష్టస్తస్య కాలోఽయమాగతః || 5.26.32 ||

స చ మే విహితో మృత్యురస్మిన్ దుష్టేన వర్తతే |
అకార్యం యే న జానంతి నైర్మతాః పాపకారిణః || 5.26.33 ||

అధర్మాత్ తు మహోత్పాతో భవిష్యతి హి సాంప్రతం |
నైతే ధర్మం విజానంతి రాక్షసాః పిశితాశనాః || 5.26.34 ||

ద్రువం మాం ప్రాతరాశార్ధం రాక్షసః కల్పయిష్యతి |
సాహం కథం కరిష్యామి తం వినా ప్రియదర్శనం || 5.26.35 ||

రామం రక్తాంతనయనమపశ్యంతీ సుదుఃఖితా |
క్షిప్రం వైవస్వతం దేవం పశ్యేయం పతినా వినా || 5.26.36 ||

నాజానాజ్ఞీవతీం రామః స మాం భరతపూర్వజః |
జానంతౌ తౌ న కుర్యాతాం నోర్వాఱ్యం హి పరిమార్గణం || 5.26.37 ||

నూనం మమైవ శోకేన స వీరో లక్ష్మణాగ్రజః |
దేవలోకమితో యాతస్త్వక్త్వా దేహం మహీతలే || 5.26.38 ||

ధన్యా దేవాః సగంధర్వాః సిద్ధాశ్చ పరమర్షయః |
మమ పశ్యంతి యే వీరం రామం రాజీవలోచనం || 5.26.39 ||

అథవా నహి తస్యార్థో ధర్మకామస్య ధీమతః |
మయా రామస్య రాజర్షేర్భార్యయా పరమాత్మనః || 5.26.40 ||

దృశ్యమానే భవేత్ ప్రీతిః సౌహృదం నాస్త్యదృశ్యతః |
నాశయంతి కృతఘ్నాస్తు న రామో నాశయిష్యతి || 5.26.41 ||

కిం వా మయ్యగుణాః కేచిత్ కిం వా భాగ్యక్షయో హి మే |
యా హి సీతా వర్హార్షేణ హీనా రామేణ భామినీ || 5.26.42 ||

శ్రేయో మే జీవితాన్మర్తుం విహీనాయా మహాత్మనా |
రామాదక్లిష్టచారిత్రాచూఛరాచ్ఛత్రునిబర్హణాత్ || 5.26.43 ||

అథవా న్యస్తశస్త్రా తౌ వనే మూలఫలాశనౌ |
భ్రాతరౌ హి నరశ్రేష్ఠౌ చరంతౌ వనగోచరౌ || 5.26.44 ||

అథవా రాక్షసేంద్రేణ రావణేన దురాత్మనా |
చద్మనా ఘాతితౌ శూరౌ భ్రాతరౌ రామలక్ష్మణౌ || 5.26.45 ||

సాహమేవంవిధే కాలే మర్తుమిచ్ఛామి సర్వతః |
న చ మే విహితో మృత్యురస్మిన్ దుఃఖేఽతివర్తతి || 5.26.46 ||

ధన్యాః ఖలు మహాత్మానో మునయః సత్యసమ్మతాః |
జితాత్మానో మహాభాగా యేషాం న స్తః ప్రియాప్రియే || 5.26.47 ||

ప్రియాన్న సంభవేద్ దుఃఖమప్రియాదధికం భవేత్ |
తాభ్యాం హి తే వియుజ్యంతే నమస్తేషాం మహాత్మనాం || 5.26.48 ||

సాహం త్యక్తా ప్రియేణైవ రామేణ విదితాత్మనా |
ప్రాణాన్స్త్యక్త్యామి పాపస్య రావణస్య గతా వశం || 5.26.49 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే సుందరకాండే షడ్వింశః సర్గః ||